

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖВУЗІВСЬКОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

19 ТРАВНЯ 2021 РОКУ

ХАРКІВ – 2021

УДК 37.013.42
ББК 74.60
А 43

За редакцією
доктора педагогічних наук, професора,
завідувача кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Васильєвої Марини Петрівни

Актуальні проблеми досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи: матеріали міжвузівської дистанційної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (19 травня 2021 року); за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. 78 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди (протокол № 5 від 11 травня 2021 р.).

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2021.
© Кафедра соціальної роботи і соціальної
педагогіки, 2021.
© Васильєва М.П., 2021.

Кривохата К. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ АДИКЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	49
Лейба А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ДІТЬМИ-СИРОТАМИ В УМОВАХ ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї.....	52
Напольських В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	54
Новицька А. ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	57
Паршина В. ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-МЕДИЧНОГО ПАТРОНАЖУ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ В СТАЦІОНАРНОМУ ВІДДІЛЕННІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	59
Пихова П. АНАЛІЗ ЗМІСТУ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	60
Полякова К. ВІДЕОЛЕКТОРІЙ У ПЕРВИННІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ НАРКОЗАЛЕЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ.....	62
Сапєльнікова А. ІЗОТЕРАПІЯ В ПРОФІЛАКТИЦІ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	65
Сиротюк М. АДАПТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДІВ ДО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ.....	67
Сініченко А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ В УЧНІВСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.....	68
Столярова Н. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	70
Тараненко А. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В БЛАГОДІЙНИХ ФОНДАХ.....	72

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Анна Новицька

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І. О. Шеплякова

В умовах інформаційного етапу розвитку сучасного суспільства посилився вплив соціальних мереж на формування особистості дітей. У визначеному контексті особливе занепокоєння викликає факт, переважно, негативної спрямованості такого впливу на зростаюче покоління, і, зокрема, підлітків, у яких, на жаль, недостатньо сформованими є навички безпечної поведінки в соціальних мережах. Наслідком цього є деформація світоглядних цінностей, ідеалів підлітків, формування залежної поведінки, а також те, що (через несформованість вищезазначених навичок) діти стають об'єктами численних правопорушень як з боку дорослих, так і з боку однолітків. Отже, актуалізованою є проблема формування в підлітків навичок безпечної поведінки в соціальних мережах як окремого напрямку соціально-педагогічної діяльності, зокрема закладів загальної середньої освіти.

Аналіз розробленості проблематики дослідження в наукових джерелах свідчить, що окремі аспекти проблеми формування безпечної поведінки підлітків у соціальних мережах у закладах загальної середньої освіти розкрито в працях вітчизняних і зарубіжних науковців: сутність та особливості безпечної поведінки підлітків у соціальних мережах – Й. Бергер, В. Горовий, Л. Іванова, О. Калмиков, К. Мілкман, О. Онищенко, В. Попик, О. Рябоконт, Л. Чуприна та ін.; соціально-педагогічний аспект роботи з підлітками – Т. Алексєєнко, О. Василенко, М. Галагузова, І. Зверєва, Н. Кабусь, А. Капська, В. Костіна та ін.; особливості соціально-педагогічної діяльності з підлітками, батьками, педагогами щодо формування безпечної поведінки дітей у соціальних мережах – О. Волянська, Н. Макаренко, М. Снітко, С. Шандрук та ін.; технологічні аспекти роботи з формування безпечної поведінки дітей у соціальних мережах у закладах загальної середньої освіти – О. Безпалько, Т. Вашека, А. Капська та інші.

Установлено, що *соціальні мережі* (за визначенням А. Гребінь) – це «соціальні структури, що утворені індивідами або організаціями» [1]. В мережі Інтернет ці структури мають вигляд «сайтів, на яких користувачі можуть створювати персональні сторінки і спільноти для спілкування та поширення інформації серед великої кількості людей» [1].

Соціальні мережі можна розглядати як технологічні комплекси організації і управління обмінами електронною інформацією між суб'єктами соціальних відносин, об'єднаних спільними інтересами, інформаційними потребами та навичками спілкування.

Констатовано, що соціальні мережі, безумовно, є фактором соціалізації підлітків, що здійснює як позитивний, так і негативний вплив. Щодо

останнього, то урізноманітнення «видів діяльності підлітків у віртуальному просторі (комунікативна, пошукова, пізнавальна, дозвілєва, ігрова, комерційна, протиправна, спрямована на вдосконалення власної особистості, спрямована на задоволення сексуальних потягів та бажань тощо), прагнення до самостійності та дорослості, експериментів над собою призводять до появи ризикованої діяльності як в Інтернет-мережі, так і в реальному житті» [2]. З'ясовано, що задля попередження негативного впливу соціальних мереж на процес соціалізації підлітків необхідним є доступно, відповідно до віку дитини пояснювати їй про можливі небезпеки і шляхи їхнього запобігання, формуючи правила безпечної поведінки в соціальних мережах.

При цьому *безпечна поведінка в соціальних мережах* визначена, за О. Черних, як «сукупність дій особистості під час користування Інтернетом, що сприяють задоволенню потреб і водночас запобігають можливості завдання шкоди фізичному, психічному, соціальному благополуччю і (або) майну самої людини та інших людей» [4, с. 7].

На основі проведеного аналізу наукових праць [2; 3; 4] *формування безпечної поведінки підлітків у соціальних мережах* розкрито як напрям соціального виховання із забезпечення сукупності дій підлітків у соціальних мережах, що характеризують обізнаність підлітків про ризики діяльності та правила безпечної поведінки в соціальних мережах; бажання убезпечити себе в соціальних мережах; уміння визначати ризиковані ситуації в соціальних мережах; вести конструктивний діалог із віртуальними співрозмовниками та протистояти тиску з їхнього боку; контролювати емоційний стан; спрямовувати, аналізувати власну діяльність у соціальних мережах та відповідально ставитися до неї.

На наш погляд, в умовах інформаційного етапу розвитку суспільства саме формування навичок безпечної поведінки підлітків у соціальних мережах повинно стати провідним напрямом соціально-педагогічної діяльності, зокрема в закладах загальної середньої освіти.

Список використаних джерел:

1. Гребінь А. А. Соціальні мережі – сучасне середовище спілкування з користувачами (нотатки координатора бібліотечного сайту). *Бібліотека. Наука. Комунікація*: матеріали Міжнарод. наук. конф. (6-8 жовтня 2015 р., Київ). URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/615#:~:text> (дата звернення 01.05.2021 р.).
2. Снітко М. А. Формування безпечної поведінки підлітків в інтернет-мережі як соціально-педагогічна проблема. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Сер.: Педагогічні науки. Вип. 115. 2014. С. 217-220. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/VchdpuP_2014_115_58.pdf (дата звернення 29.01.2021 р.).
3. Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства: монографія. / О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін. НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К., 2013. 220 с. URL:

4. Черних О. Керівництво із соціально-педагогічного супроводу формування безпечної поведінки в Інтернеті. Київ: ТОВ „ЦП КОМПРИНТ”, 2017. 104 с.

ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-МЕДИЧНОГО ПАТРОНАЖУ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ В СТАЦІОНАРНОМУ ВІДДІЛЕННІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Валерія Паршина

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І. О. Шеплякова

У Законі України «Про соціальні послуги» осіб похилого віку віднесено до вразливих груп населення, які «мають найвищий ризик потрапляння у складні життєві обставини через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників» [1]. Це актуалізує необхідність цілеспрямованої діяльності щодо підвищення ефективності соціального обслуговування літніх осіб, зокрема у напрямі забезпечення соціально-медичного патронажу таких осіб у стаціонарних відділеннях закладів охорони здоров'я. При цьому в контексті євроінтеграційного вектору розвитку України необхідним є опрацювання та впровадження європейських стандартів, способів організації, принципів, форм надання, механізмів управління в сфері соціального обслуговування населення, зокрема осіб похилого віку.

Установлено, що окремі аспекти проблеми соціально-медичного патронажу осіб похилого віку в своїх працях досліджували: соціально-психологічні аспекти подолання проблем осіб похилого віку – В. Альперович, О. Коваленко, О. Козлов, О. Краснова та ін.; соціальну роботу з людьми похилого віку – Д. Титов, О. Тополь, Є. Холостова та ін., зокрема соціально-педагогічну роботу – М. Васильєва, М. Житинська, Ю. Лисенко, Г. Міннігалєєва, О. Новікова, М. Подберезський, А. Рижанова, І. Романова, М. Сех та інші. Проблемі старіння в національному вимірі та відповідним викликам, що постають перед системою соціального захисту, репрезентовано в наукових розвідках Т. Баді, М. Єрмолаєвої, Г. Карпенко, С. Кубіцького, С. Мусатова, В. Поліщук та інших учених.

Аналіз розробленості проблематики дослідження в літературі показав, що на сьогодні вже накопичено значний теоретичний і емпіричний матеріал з проблеми соціальної роботи з людьми похилого віку. Разом з тим, вирішенню проблеми соціально-медичного патронажу осіб похилого віку в стаціонарному відділенні закладів охорони здоров'я не приділяється достатньої уваги в працях науковців. Наразі недостатніми є нормативні, теоретичні напрацювання щодо вирішення цього питання. Саме тому є нагальна необхідність у всебічному теоретико-практичному аналізі соціально-правових, технологічних аспектів